

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația :
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil :
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CARTE PASTORALĂ^{*)}

Sfântul Sinod al sfintei Biserici ortodoxe române

CĂTRE

Iubitul cler și popor dreptcredincios din cuprinsul de D-zeu păzitului Regat al României.
Har, pace și milă dela Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh.

Datoria de a ne desluși poporul asupra datei pascale din anul acesta, l-a îndemnat pe Sf. Sinod al Bisericii și al Țării, la o lămurire mai largă. Și o face aci, pentru că în unele ținuturi ale țării, de prin Basarabia și de prin Nordul Moldovei, s'ar fi ivit, — după cum ni s'a arătat, — nedumeriri și chiar nemulțumiri, destul de neprielnice pentru stările sufletești ale celor atinși de ele.

Spre a le potoli însă pe toate aceste nedumeriri și nemulțumiri, și spre a li se limpezi și întări convingerea în bine, tuturor acelora care doresc să-și aibă sufletul liniștit, Sf. Sinod al Bisericii și al Patriei lor, le arată aci toate adevărurile lămuritoare, și istorice, și științifice și bisericesti, pe care se sprijine deadreptul și foarte luminos, data de 31 Martie, ca zi de serbare a Sf. Paști din anul de față.

La întrebarea, de se cădea, la noi ca anul acesta să se serbeze Sf. Paști la 31 Martie, și dacă această dată pascală ar fi sau nu o dată canonică, Sf. Sinod răspunde că *da*; și că nu se putea să se facă, pentru serbarea Sf. noastre Paști, din anul acesta, ceva mai bine ca așa. De ce?

Pentru că numai așa i-au poruncit să facă înaltei sale răspunderi, nu numai știința și nu numai credința, care sunt sfinte pentru el, ca fiind rânduite amândouă de acelaș Dumnezeu; dar i-a poruncit, chiar și însuși interesul scumpului său popor, care își are pentru luna Mai orânduile lui de muncă și de nădejde, între care intră mai

ales școalele sale de tot felul, cu studiile și cu pregătirile elevilor, pentru sfârșitul anului școlar.

În ce privește apoi știința, de care vorbirăm, Sf. Sinod a ținut socoteală, de echinocțiul de primăvară și de luna plină de după el, de a căror apariție pe cer, data Sf. Paști este legată deapănarea, chiar după rânduiala dela Niceia. În ce privește, la rândul ei, credința, de care de asemenea vorbirăm, Sf. Sinod a ținut socoteală de rânduelile sf. noastre Biserici ortodoxe, privitoare acestei rândueli, pe modul de așezare în calendarul bisericesc, al Pascaliei. A ținut seama adică de așezarea prin Pascalie în calendar a postului celui Mare, care este în legătură cu Sf. Paști, a postului Sf. Apostoli, care e învecinată cu Pascalia, cum și sărbătorilor speciale Pascaliei, în felul de pildă al Floriilor și Duminicilor dintre Paști și Pogorârea Duhului Sfânt, etc., ținându-se prin această așezare ca să nu se producă cumva, în corpul calendarului, nici încurcături, nici răsturnări, asupra celui alt material, cronologic și de cult, deja stabilit, din calendarul îndreptat.

Ori, încurcăturile și răsturnările, de care pomenește aci Sf. Sinod, s'ar fi întâmplat, la sigur, în calendarul nostru de anul acesta, dacă Paștile s'ar fi așezat la 5 Mai. Ca să poată cunoaște precis, care ar fi aceste încurcături, iată-le aci:

I. În primul rând, bunăoară, ar fi trebuit să se prelungească mâncarea de carne peste jumătatea lunei Martie, luându-i din ea 17

*) Această carte pastorală va fi citită poporului în biserică, în Dumineca cea mai apropiată.

zile pentru dulce, ceea ce nu s'a întâmplat până acum în Biserica ortodoxă.

II. În al doilea rând, s'ar fi luat cei patruzeci de mucenici din postul cel mare al Sf. Paști, care deapurarea până aci s'au sărbătorit de cler și de creștini, numai în acest post; iar cu serbarea Sf. Paști la 5 Mai, cei 40 de mucenici s'ar fi sărbătorit în ultima săptămână a mâncării de carne, de dinaintea Postului celui Mare.

III. În al treilea rând, s'ar fi suit sărbătoarea Bunei Vestiri, chiar în a doua săptămână a postului mare, adică în locul unde ea nu a mai fost nici odată până acum în calendarul bisericesc.

IV. În al patrulea rând, s'ar fi călcat hotărârea și practica întregii biserici, după care Sf. Paști nu se pot trece, spre serbare, dincolo de 25 Aprilie.

V. În al cincilea rând, s'ar fi văzut însăși sărbătoarea Sf. Apostoli Petru și Pavel, în Sâmbăta din săptămâna de harți, de dintre Rusalii și Dumineca tuturor Sfinților, când se știe, că în mod fix, ea nu se sărbătorește decât numai la 29 Iunie.

VI. În al șaselea rând, s'ar fi înlăturat din calendar și din practicarea bisericească obicinuită, însuși postul Sf. noștri Apostoli, care n'a fost mișcat nici odată dela locul lui, adică de dincolo de săptămâna de harți și de Dumineca tuturor Sfinților.

VII. În fine, în al șaptelea rând, dacă s'ar fi ținut cu ori-ce preț să se aibă și în acest an postul Sf. Apostoli, ar fi trebuit să avem, după unii, aducerea, sau mai bine zis, suirea postului Sf. noștri Apostoli în săptămâna de harți, dintre Rusalii și Dumineca tuturor Sfinților, făcându-se aceea împotriva bine înțeles a rânduelilor ortodoxiei.

În fața unui tablou, de atâtea răsturnări impioase, cine oare nu i-ar fi imputat Sf. nostru Sinod vina și răspunderea lui, de a fi îngăduit să se lovească marele și sfântul așezământ calendaristic al ortodoxiei, pe care l-a întărit în chipul lui tradițional, spiritul creator și pios al celor șapte sinoade ecumenice, de acum unsprezece sute de ani?!

Stabilizarea deci a Sf. Paști la 5 Mai, i-ar fi cășunat Bisericii noastre strămoșești, în mod fatal, toate aceste șapte lovituri. Sf. nostru Sinod, prin urmare, era îndato-

rat, de către însăși practica seculară a Bisericii ortodoxe, să lumineze poporul asupra abaterilor, la care l-ar fi dus Paștile cu data dela 5 Mai, dar fiind mai ales, că, calendarul bisericesc, pe care Biserica noastră îl are dela 1924 încoace, este tot cel Iulian vechiu, dar îndreptat în așa fel, că a-i așeza Sf. Paști la 5 Mai, însemnează a da rânduelilor lui tradiționale, toate cele șapte lovituri de mai sus.

Cum însă chestiunea e mare și grea, se cade să-i înșir aci desfășurările, de care ea tot mai are nevoie. Iată bunăoară cum s'au desfășurat chestiunile calendarului bisericesc la Niceia. Și iată și cum s'au desfășurat ele, de data aceasta, de către însuși Sf. nostru Sinod, care a pășit pe urmele dela Niceia.

1. Sf. Sinod ecumenic, ținut la Nicea în anul 325, a introdus pentru prima dată, în întreaga Biserică creștină, — ca măsură de timp, — calendarul păgân al împăratului Iuliu Cesar. Atunci Sf. Părinți, — pe temeiul calculelor făcute de bărbați învățați — au observat, că anul din calendarul Iulian era în vremea aceea mai lung, decât anul ceresc, cu trei zile. Astfel au hotărât, să sară, în calendarul Iulian, adoptat de Biserica creștină, peste cele trei zile de prisos, care produceau încurcătură, lepădându-le din calendar; căci anul dintr'un calendar bun, nu se cade să fie mai lung, ca anul ceresc, întrucât anul cel adevărat este anul ceresc, cel deschis și încheiat de soare. Dar acest Sf. Sinod n'a luat nici o hotărâre, pentru ca această încurcătură și deosebire de lungime, între anul din calendar și anul ceresc, să nu se mai ivească și în viitor. Nouă însă, ne-a lăsat ca pildă de urmat, în viitor, aceeaș normă, pentru cazuri asemănătoare.

Astfel am ajuns în zilele noastre, că anul din calendarul bisericesc al creștinilor s'a lungit cu 13 zile de prisos, față de anul ceresc; cu alte cuvinte, când pe cer semnele lui arătau că anul s'a încheiat, în calendarul nostru anul mai dura încă 13 zile. Această deosebire de lungime, tot creștea mereu. De aceea Biserica noastră ortodoxă de azi trebui să repete și să îndeplinească și ea procedura Sinodului I ecumenic dela Niceia.

Ca să se pună însă capăt acestei creș-

teri continui de zile, care mereu producea incurcături între oameni și țări, Sf. Sinod al Patriarhiei ecumenice din Constantinopol, în înțelegere și cu Sf. Sinod al bisericii ortodoxe române, și cu ajutorul și al unei conferințe pan-ortodoxe, au hotărât, la 1923, îndreptarea anului din calendar, întocmai în felul în care o făcuse și Sf. Sinod dela Niceia, în 325, lepădând și Sinodul de acum pe cele 13 zile de prisos, așa cum le-a lepădat și Sinodul dela Niceia în vremea sa, sărind peste cele trei zile, cu care găsisese anul din calendarul bisericesc, mai lung față de cel ceresc. În 1924 deci Sinodul român, — pe baza înțelegerii comune dela Constantinopol, — a îndreptat, atât pentru trecut, cât și pentru viitor, greșala și deosebirea dintre anul calendarului și anul ceresc, reducând, — pe temeiul calculelor făcute de învățați specialiști, — deosebirea dintre aceste două calendare, la un minimum, numai de 2 secunde și 02 terțe la an, pe când anul din calendarul folosit de biserica romano-catolică și de apuseni, — îndreptat la anul 1582, — este și azi mai lung, ca anul ceresc, cu 26 secunde și 02 terțe, la an.

2. Acest calendar al nostru, acum îndreptat și curat ortodox, este azi cel mai aproape de adevăr; deci și cel mai *bun*. El este și rămâne *definitiv*, dimpreună cu totalul sărbătorilor fixe, adică cu data stabilită pentru fiecare din sărbătorile, care cad întotdeauna la aceeași zi, din lună și din an.

3. De asemenea, în cadrele acestui calendar îndreptat, Sf. Paști și praznicele în legătură cu ele ca: Floriile, Ispasul, Rusalile și celelalte orândueli tipicale, vor continua să se miște neconținut ca o suveică și în viitor ele fiind mobile și formând toate împreună Pascalia, pe ale cărei date lunare le orânduiește pe fiecare la locul său calendaresc, sărbătoarea Paștilor, făcându-se această pe baza unor calcule destul de complicate. În consecință dar, se vede, că biserica trebuia să așeze acum data Sfințelor Paști și a sărbătorilor mobile din cadrul Pascaliei, în *trupul calendarului îndreptat*, ținând seamă cu ori ce preț de regulile dela Niceia.

E drept de altfel, că în această privință, Biserica ortodoxă universală de azi, încă

nu a adus o hotărâre definitivă. Sunt însă câțiva ani de când între bisericile ortodoxe Autocefale se poartă tratative pe cale de corespondență, pentru a-i afla Pascaliei locul său, mai ales, că și până acum s'au mai întâmplat în privința paștelui evreiesc bunăoară, unele nepotriviri, în felul că în cursul veacurilor, — dela Sinodul niceian (325), — Paștile ortodoxe au căzut de mai multe ori deodată cu Pascha evreilor; deci în contra regulei dela Niceia, ori cât de strict s'a aplicat acea regulă. În anii dela 360—500 de pildă, Sf. Paști au căzut de vre-o 13-ori, în aceeași Duminecă cu paștile evreiești.

4. Sfântul Sinod al Bisericii ortodoxe române — ca și celelalte biserici, — a studiat mereu chestiunea. Și la 12—13 iunie 1928, biserica noastră a stabilit, care ar fi — pe baza principiilor hotărâte la Niceia — data Sf. Paști, în anul 1929! El a constatat, că data pascală a acestui an, cea mai corectă și cea mai conformă cu hotărârile dela Niceia, este 31 Martie 1929. Și stabilind data această, Biserica noastră și-a însușit-o pentru anul de față, pentru că Biserica ortodoxă română, azi cea mai puternică și mai bine organizată, și chiar și cea mai liberă dintre Bisericile ortodoxe, s'a văzut prin această stare prosperă datoare să ia inițiative, în ce privește viața ecumenică a ortodoxismului întreg.

5. Studiul și proiectul acesta al Sf. nostru Sinod s'a comunicat Înalt P. Sfântului nostru Patriarh Miron după întoarcerea sa din străinătate. I. P. S. Patriarh al nostru l-a adus apoi pe cale de corespondență, la cunoștința Patriarhului ecumenic dela Constantinopol, carele duce tratative în privința aceasta cu celelalte Biserici ortodoxe. Ca răspuns, în privința aceasta, Patriarhia ecumenică a constatat, în scrisoarea sa către Patriarhul român Nr. 2963 din 1928, că, calculul „Sinodului român“ de a se prăznuii Sf. Paști la 31 Martie în anul care vine, este după calendarul îndreptat odată, „care corespunde exact cu vremea hotărâtă de Sinodul I. Ecumenic din Niceia, pentru prăznuirea Sfințelor Paști“.

În consecință, față de această „exactitate“, Biserica română și-a însușit în mod hotărât această dată, adică data de 31 Martie, pentru serbarea Sf. Paști, în acest an.

6. Și a făcut așa, pentru că data dela 31 Martie e singura dată corectă, pentru serbarea în acest an a Sfințelor Paști, atât sub raportul adevărului științific, precum văzurăm mai sus, cât și al normelor bisericești stabilite la Niceia. E Duminica I-ă după prima lună plină a echinocțiului de primăvară. Nu „concide“ cu Pascha evreilor. Nu cade după 25 Aprilie. Nu atinge și nu lapadă din calendarul bisericesc postul Sfinților Apostoli.

De altfel, nu calendarul evreesc trebuie să ne indice, nouă creștinilor, data morții Mântuitorului nostru, ci noi creștinii, avem și în privința aceasta rânduiala noastră și tipicul nostru. Moartea Mântuitorului noi o și sărbătorim regulat, în Vinerea de dinaintea Sfințelor Paști.

7. Biserica română prin urmare se simte cea dintâi datoare a lua inițiativa, în privința așezării Pascaliei, în cadrele calendarului îndreptat, fiind el îndreptat pe temelie de adevăr și științific și bisericesc; iar nu pe superstiții, alimentate și agitate de dușmanii țării și ai neamului, și de cei ce, în mod conștient sau inconștient, au intrat în slujba acestor dușmani străini.

8. De altfel, însuși Patriarhul ecumenic dela Constantinopol constată, după cum văzurăm mai sus, că data de 31 Martie, pentru 1929, este în totul exactă. Greutatea înțelegerii însă cu celelalte Biserici Autocefale, pe cale de corespondență, a împiedecat terminarea chestiunii, ceea ce nu micșorează fondul adevărului, nefiind vorba decât de o nepotrivire absolut trecătoare, față cu celelalte biserici, iar nu de o deosebire principiară.

9. Este greșit deci a vorbi de o „Pascalie nouă“; întrucât, după cum se lămurște aci, biserica română, prin fixarea acestei date, nu schimbă vechea Pascalie, ci o așează tot pe cea veche în cadrele calendarului îndreptat, după toate normele canonice vechi și tradiționale. Această așezare prezintă greutate de altfel, numai în anumiți ani excepționali, cum e și 1929. Încolo nu se ivesc asemenea greutate.

10. Așa fiind lucrurile, poporul român, în marea sa majoritate, așteaptă desigur liniștit prăznuirea Sf. Paști, la data de 31 Martie. Întărâtările în contra acestei date s'au pornit mai mult din unele părți ale Ba-

sarabiei, atingând și unele părți apropiate de Moldova; unde agenți străini au găsit oameni creduli pentru scopurile lor de propagandă anti-românească, mai ales că unii politicieni inconștii au pregătit de vre-o zece ani masele poporului, în a crede, că mizeriile de după război sunt provocate din vechiul regat; și că dela București, centrul Românismlui, nu poate veni nimic bun. O astfel de propagandă urâtă, desigur că trebuia să-și aducă roadele ei.

11. Trebuie să se țină seamă însă, că a schimba această dată ar însemna a călca adevărul și a părtini și spori ignoranța și superstițiile; a turbura apoi conștiința religioasă și liniștea poporului din Ardeal, Banat, Oltenia, Muntenia, Moldova și Bucovina și a produce neîncredere în sufletele lor disciplinate și alipite de biserică și de ierarhii lor; cum și a mâna apă la moara agitatorilor străini, încurajându-i în întreprinderile lor subversive; și în fine a îndreptăți pornirile ignorantilor și ale celor ce înșeală credulitatea oamenilor nelămuriți. De altă parte nu trebuiesc tolerate tendințele acelor clerici basarabeni secondați și de unii mireni, cari an de an sunt în căutarea unei teme, cu cari să încerce a se pune în conflict cu autoritățile superioare, prezentând în ochii celor neorientați primejdii închipuite, amestecând în chestiunile obștești, interese particulare ori vanități personale. Asemenea porniri nu sunt de încurajat din partea nici unui bun român; căci ne îngreunăm întărirea neamului, în jurul intereselor vitale ale țării; și noi firește că nu putem rezolvi interesele superioare ale țării, după capriciile străinilor vrăjmași nouă.

Biserica noastră se conduce până la mucenicie de lumina adevărului și de steaua intereselor superioare ale majorității poporului român; iar nu de ignoranța superstițioasă a celor creduli și proprii, influențelor venite dela agitatorii streini, sau dela alt soi de interesați.

12. Data de 5 Mai cade, după cum văzurăm, după 25 Aprilie; ceea ce face să se treacă hotarul canonic al timpului, în care Biserica ortodoxă de a toată lumea a hotărât să poată cădea Paștele. Cade și după a doua lună plină, ceea ce nu e nici locul și nici nevoie să se întâmple, pentru

acest an. Mai înlătura și postul Sf. Apostoli Petru și Pavel, cum s'a arătat mai sus; și conturbează și alte orândueli obi-cinuite în Biserică, în felul celor șapte răsturnări deja numărate până aici.

Această dată de 5 Mai este, urmată în anul acesta de celelalte Biserici ortodoxe, față de care noi ne simțim îndatorați să le dăm explicările necesare, rămânând hotărâtă la păstrarea neclintită a unității ecumenice, cu ele în toate chestiunile bisericesti și deci și în chestiunea privitoare la serbarea unitară a Sf. Paști, în care scop ne propunem a ținea an de an conferințe generale, pentru o înțelegere comună, până la normalizarea definitivă a chestiunii.

Cu o urmare firească a acestor lămuriri, destul de numeroase și de temeinice, s'au luat de către Sf. Sinod următoarele hotărâri:

I. Menținerea datei Sfintelor Paști pe 31 Martie 1929 — cum s'a precizat în toate calendarele tipărite și împărțite în țară.

II. Sfântul Sinod dă această carte pastorală lămuritoare către popor, îndemnând pe toți fiii țării și ai bisericii, să sfătuiască și pe cei amăgiți, a nu se lăsa căzuți în mrejele agitatorilor periculoși, pentru țară și așezămintele ei.

III. Înaltul guvern este rugat să dispună, ca toate autoritățile civile și militare să vegheze asupra ordinii legale pe chestiunea aceasta.

Ținând seamă de puterea și de luminile adevărului desfășurate aci, din îndestul,

cum și de puterile stăpânitoare ale pietății străbune, Sf. Sinod crede, că sufletul poporului nostru atât de demn, atât de disciplinat și atât de înțelept, nu va putea să rămână, până în sfârșit neatins și nestăpănit de ele și că el nu a așteptat decât aceste lămuriri, studiate și sincere, din partea Sf. Sinod al Bisericii sale strămoșești, spre a și le însuși și depozita în sufletul său cu toată graba și hotărârea.

Să le primească deci, cu toată încrederea, ca din partea unor cărmuitori conștiinți, în tot momentul, de greua lor răspundere; și care se găsesc cu rolul lor de conducători sufletești, adică de organe de adevăr și de pietate, nu numai sub chipul lor omienesc de a înțelege lucrurile, dar mai ales sub porunca și sub sprijinul luminător și părintesc al Dumnezeuului nostru Celui Viu și creator de adevăr și iubitor de oameni.

Acestea le dăm, de astădată, în paza conștiințelor și a inimilor tuturor creștinilor noștri ortodoxi, al căror suflet se cuvine să se simtă, cât mai împăcat și cât mai mișcat și mai plin de viață, înaintea Domnului, spre deplina proslăvire a Sf. Învieri a Fiului Său și a Dumnezeuului nostru Iisus Hristos, Sfântul Sinod dorindu-le tuturor ortodocșilor noștri, și din tot sufletul său părintesc ca: „Darul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Duhului Sfânt să fie cu toți“.

† MIRON

Arhiepiscop al Bucureștilor și mitropolit al Ungro-Vlaheiei. Patriarh al României.

† PIMEN

Arhiepiscop al Iașilor și mitropolit al Moldovei și Sucevei.

† NICOLAE

Arhiepiscop de Alba-Iulia și Sibiu, mitropolit al Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului.

† NECTARIE

Arhiepiscop al Cernăuților, mitropolit al Bucovinei.

† GURIE

Arhiepiscop al Chișinăului și mitropolit al Basarabiei.

† VARTOLOMEU

Episcop al Râmnicului Nouului Severin.

† LUCIAN

Episcop de Roman.

† IACOV

Episcop de Huși.

† GHENADIE

Episcop de Buzău.

† NICHITA

Episcop de Argeș.

† COSMA

Episcop al Dunării de jos.

† IOSIF

Episcop de Caransebeș.

† ROMAN

Episcop de Oradea.

† NICOLAE

Episc. Vadului, Feleacului și Clujului.

† VISARION

Episcop de Hoții.

† JUSTINIAN

Episcop al Cetății Albe, Ismail.

† GRIGORIE

Episcop al Aradului, Ienopolei și Halmagiului.

† GHERONTIE

Episcop de Constanța.

† IOAN

Episcopul armatei.

† EVGHENIE PITEȘTEANU

† GRIGORIE BOTOȘĂNEANU

† PLATON PLOEȘTEANU

† FILARET MUSTA

† IPOLIT RĂDAUȚEANU

† TIT TÂRGOVIȘTEANU

† ILARION BĂCĂOANU

† ANDREI CRIȘANUL

† DIONISIE TIGHIINEANU

† VASILE DE RĂȘINARI

CONFERINȚE PREOȚEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE

Protopopiatul Dejului.

Conferința s'a ținut în Dej, la 27 Dec. 1928 sub prezidenția pr. Ioan Goron, fiind de față prot. Teodor Herman, Zaharie Manu și 17 preoți. Liturghia a fost oficiată de un sobor de trei preoți și a predicat cu însuflețire și convingere pr. Nic. Țăgean din Negrilești. Toți preoții participanți s'au mărturisit și cuminecat.

Președintele citește raportul despre activitatea preoțimii și constată că din 25 preoți numai 12 și-au înaintat rapoarte despre activitate și și din aceștia numai jumătate, au întocmit rapoarte corespunzătoare. Din rapoartele prezentate se constată că situația religioasă morală a credincioșilor este normală, vicii sociale mai serioase nu s'au ivit, pericolul sectarizmului pretutindenea este în decreștere și că preoții își îndeplinesc datorințele după puteri. Despre activitatea cercurilor religioase n'a intrat nici un raport, ca dovadă că nici n'au dezvoltat nici o activitate.

Preotul Augustin Bodea citește conferința sa, intitulată: „Cauzele cari au contribuit la scăderea autorității preotului și mijloacele de recâștigare a autorității avute“.

Conferențiarul constată cauzele cari au contribuit la scăderea autorității preotului și că sunt de două feluri. 1. Interne: a) feliul nedemn al preoților de a se manifesta în viața publică; b) superficialitate în săvârșirea serviciilor divine; c) lăcomia manifestată în incassarea birurilor și a stoloanelor; d) viața imorală; e) viciul beției; f) amestecarea exagerată a unor preoți în viața politică a diferitelor partide. 2. Externe: a) slăbirea sentimentului religios; b) propaganda anticlericală dusă de sectari și de socialiști. Aceste cauze recomandă preoților să aibă totdeauna o ținută morală și demnă și de model și să și îndeplinească activitatea pastorală cu stăruința recerută de necesitățile vremii.

La discuția deschisă iau parte mai mulți membrii, lămurind problema cu experiențe din viața și activitatea lor pastorală.

Adunarea mulțumește conferențiarului

pentru lucrarea întocmită cu multă pricepere, având constatări juste și precizând mijloace de îndreptare corespunzătoare cauzelor și împrejurărilor.

Prot. Z. Manu, comunică mai multe ordine de ale Ven. Consiliu Eparhial, privitor la hotărârile și îndrumările provenite din conferința protopopească din 15—16 Nov., preconizate în circularele Nr. 4534, 7725, 7342, 6610 și 7731—1928.

Pr. I. Goron, renunțând la prezidenție prin faptul că s'a mutat la Cluj, adunarea ia cu regret la cunoștință plecarea dsale și însărcinează cu agendele prezidențiale pe pr. Gavril Micu, până la alegerea unui npu președinte.

Sedința s'a încheiat la ora 4 d. m.

Rep.

CRONICĂ

Predică în Catedrală. Duminecă, în 24 Febr., va predica pr. Ioan Goron.

Sedințele Sf. Sinod. În continuare s'a discutat chestiunea organizării misionarismului în biserica noastră. Fiind două păreri ambele bine susținute nu s'a luat deciziune definitivă. P. S. Ep. Vartolomeu al Râmnicului, Grigore al Aradului și P. S. Arhiepiscopul Leu Botoșăneanu, au fost de părere ca să se dea dezvoltare actualei organizații cu misionari eparhiali și protopopești, promovând intensificarea activității misionare.

P. S. Episcop Lucian și P. S. Arhiepiscop Tit Sîmedrea au cerut ca pregătirea spiritului misionar al preotului să se facă cu temei din școală, și'n consecință învățământul teologic să fie astfel organizat ca să dea preoților o educație misionară în toate direcțiile.

În ședința a doua s'a decis ca preoțimea să fie îndrumată prin instrucțiuni speciale a conlucra mai intensiv la opera de igienă și asistență socială. În legătură cu aceasta se va recomanda pentru bibliotecile parohiale lucrarea drului V. Gomoiu „În slujba operelor de ocrotire și medicină socială“.

S'a aprobat transformarea institutului

teologic din Caransebeș în Academia Teologică.

S'a primit propunerea I. P. S. Sale Mitropolitului Pimen, ca spiritualii, cons. eparhiali, preoții militari și preoții din serviciul propagandei religioase să fie hirotoniți pe seama bisericilor catedrale mitropolitane și episcopesci.

P. S. Sa Episcopul Ioan al armatei, a propus să se intervină la guvern pentru acordarea fondurilor necesare clădirii unui cămin episcopesc în Capitală.

S'a discutat apoi reorganizarea Institutului biblic, așa ca să corăspundă scopului pentru care a fost înființat. S'a ales o comisiune care să elaboreze statutele de funcționare ale acestui institut.

Ședințele Sf. Sinod s'au prorogat până la 18 Febr. c. când se vor continua.

† **Văd. Emilia Dr. I. Rațiu.** În săptămâna trecută a avut loc în Sibiu înmormântarea, cu funerarii naționale, a văd. Emilia Dr. Rațiu. Prohodul a fost oficiat în Catedrala din Sibiu de I. P. S. Sa Mitropolitul Niculac, asistat de 10 preoți și doi diaconi. Răspunsurile le-a dat corul Academiei teologice. La înmormântare au participat d. prim-ministru Iuliu Maniu, ministrii Al. Vaida-Voevod, Voicu Nițescu, Dr. St. Ciceo Pop, președintele Camerei, generalul Găvănescu și alte personalități. A vorbit I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, d. ministru al Ardealului, vice-președintele Senatului I. Clinciu etc., relevând meritele răposatei, ca femeie și luptătoare naționalistă pe vremea ungarilor. Corpul defunctei a fost așezat în cripta familiară din cimitirul bis. gr.-catolice din Sibiu. Dumnezeu să o odihnească în pace.

Propaganda comunistă începe să devină tot mai intenzivă la noi în țară, cu deosebire în Basarabia, unde are teren mai prielnic ca ori unde, prin nemulțumirile mari provocate de recolta slabă, administrație păcătoasă și propagandă politică desanțată. Chiar și agitația în jurul calendarului încă are surse comuniste, cu intenții de învrăjbire a populației. Propaganda e ușurată și de libertatea necontrolată ce s'a dat presei. Dintr'o interpelare făcută de dl deputat O. Goga, f. ministru, se știe că ziarele rusești cari apar în Chișinău s'au

înmulțit în ultimele trei luni dela 3 la 7 și apar zilnic și scriu cele mai îndrăznețe articole contra siguranței statului. Numărul cetitorilor a crescut în aceeași proporție dela 22 mii la 50 mii. În toată Basarabia nu apare nici o gazetă zilnică, ci numai una săptămânală „Cuvântul Moldovenesc“, organul „Astrei basarabene“. E o situație îngrijorătoare, a cărei ameliorare nu trebuie să întârzie mult.

Mulțumită publică.

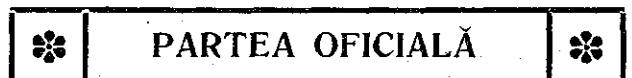
Consiliul parohial ortodox-român din *Perișori*, aduce și pe această cale simțite mulțumiri credincioșilor *Maxin și Nastasa Bojor*, din *Perișori*, cari din dragostea ce o au față de Sfta noastră Biserică *au donat o grădină* pe seama Bisericii și *un pământ* în valoare de *80.000 Lei*, lăsând ca după moartea lor, venitul acestora să se folosească în scopuri religioase-culturale.

Totodată consiliul parohial mulțumește și următorilor lucrători din atelierele Cfr. din Oradea, Cluj și Dej, cari au donat fondului clădirii bisericii din *Perișori* următoarele sume: Vasile Sima 200 Lei, Alexandru Biciu, Tanasă Zăgrean, Nicolae Leach, Vlasiu Ion I. Dumitru, Nicolae Vlasiu pentru răposata sa mamă Ana, Pop Ion, Alexandru Vlasiu, George Vlasiu, Vasile Pop (din Dumbrăvița), Macidon Leach, Andreiu Vlasiu, Ion Leach, Teodor Maxian, Vasile Leach, Gavrița Vlasiu tan., Simion Vlasiu, Tanasă Bojor, Gavrița Vlasiu I. Domede, Iacob Marian, Ion Briciu, Dumitru Sima și Grigore Vlasiu fiecare câte 100 (una sută Lei). Firona Leach, Zuzână Briciu, Emil Leach și Ion Leach câte 50 Lei. Total 2700 Lei.

Perișori, în 10 Ianuarie 1929.

Consiliul parohial ortodox-român.

A. Giurgiuca, paroh-președinte.

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ.

Nr. 481—1929.

AVIZ

De repetite ori am atras atențiunea preoțimei noastre asupra importanței *obiectelor vechi din biserici*, icoane, vestminte, cărți,

cruci, vase, prapori și alte obiecte și am cerut ca preoții să le ferească de nimicire și să le trimită la muzeul nostru eparhial. Acțiunea aceasta a fost sprijinită și aprobată și din partea Ministerului Cultelor cu adresa Nr. 53185, prin care organele superioare bisericesti sunt autorizate să adune tot materialul ce prezintă valoare istorică și să înființeze muzee și biblioteci eparhiale.

În consecință, aducem din nou la cunoștința preoțimei noastre aceste dispoziții, ca să strângă obiectele vechi din biserici și să le trimită la muzeul nostru eparhial pentru păstrare și pentru a fi utilizate la studierea trecutului bisericii noastre și în special și a parohiilor singuratice. Cei ce se vor dovedi nepăsători sau prădători ai obiectelor vechi, vor fi supuși la sancțiuni disciplinare.

Cluj, la 8 Februarie 1929.

Consiliul Eparhial.

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 686/1929.

1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de *preot misionar* pe lângă Episcopia Vadului, Felea-cului și Clujului, publicăm concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Dela concurenți se cere să fie absolvenți cel puțin a unui institut teologic, cu liceul complet și bacalaureat la baza studiilor teologice și dacă este din altă eparhie să poată produce literile dimisionale în caz de numire.

Cererile se vor înainta Consiliului nostru eparhial în termenul de mai sus instruite cu documentele:

1. Extras de botez și naștere.
2. Atestat de maturitate.
3. Absolutor teologic.
4. Atestat de calificare preotească.
5. Act de hirotonire.
6. Litere dimisionale pentru cei din alte eparhii.
7. Act de cetățenie.

Cluj, la 4 Februarie 1929.

Nicolae, Episcop.

Nr. 108—1929 prot.

1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa II-a *Câmpenii II.*, protopopiatul Câmpeni, se publică concurs pe termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat, conform pregătirii.
2. Venite stolare.
3. Jumătate din usufructul cimiterului.
4. Locuință în natură.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererea însoțită de documentele reglementare oficiului protopopesc și cu prealabilă încunoștințare se vor putea prezenta în parohie spre a cânta, cuvânta, eventual celebra și a face cunoștință cu poporul.

Câmpeni, la 27 Ianuarie 1929.

Oficiul protopopesc în conțelegere cu cons. parohial.

Sorin I. Furdui, protopop.

Nr. 43—1929 pp.

1—3

CONCURS

Se publică concurs pe termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“, la postul de paroh de cl. III-a, *Geoagiul-de-sus II.* (Suseni), din protopopiatul Aiudului.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Retribuția dela stat conform calificării și a anilor de serviciu.
2. Usufructul sesiunii parohiale existente de 4 jug. pământ cultivabil, observându-se că s'a cerut complectarea sesiunii prin legea reformei agrare.
3. Câte una ferdelă (20 litri) cucuruz sfărmat dela fiecare casă, din cari $\frac{1}{3}$ parte sunt ale cantorului.
4. Onorarii stolare potrivit obiceiului.
5. Neavând în prezent parohia casă parohială se obligă a edifica, însă în timp de 4—5 ani.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile, prevăzute cu documentele de lipsă, subsemnatului oficiu protopopesc. Iar pentru a face cunoștință cu poporul, se vor prezenta în parohie, având autorizația prealabilă spre a cânta, a cuvânta și eventual a și liturghisi.

Aiud, la 28 Ianuarie 1929.

Oficiul protopopesc în conțelegere cu Consiliul parohial din *Geoagiul-de-sus II.* (Suseni).

Protopop Iosif Pop.